

**PROGRAMA ȘCOLARĂ PENTRU DISCIPLINA „UNIVERSUL
CUVINTELOR” CURRICULUM LA DECIZIA ȘCOLII**

Aria curriculară:	Limbă și comunicare
Disciplina:	Limba română
Nr. de ore:	1 ora săptămână
Clasa:	a VII-a
Durata:	1 an școlar

ARGUMENT

Disciplina opțională „Universul cuvintelor” urmărește dezvoltarea cunoștințelor de vocabular însușite de elevi, având ca scop rezolvarea unor probleme de comunicare cu care copiii se pot confrunta în viața de zi cu zi.

Orele desfășurate în cadrul opționalului vor contribui la îmbogățirea vocabularului elevilor, la perfecționarea capacității de a înțelege și a transmite corect mesaje scrise sau orale, oferind elevilor diverse contexte pentru a comunica liber, deschis, coerent, corect și expresiv.

Vocabularul fiecărui tânăr reprezintă expresia culturii sale. Programa opționalului „Universul cuvintelor” propune stimularea interesului elevilor pentru studiul vocabularului limbii române. Prin utilizarea metodelor interactive în demersul didactic, elevii vor fi motivați să descopere bogăția, varietatea și sensul cuvintelor existente în limba română și să le utilizeze corespunzător atunci când comunică. Elevii vor sesiza schimbările apărute la nivelul vocabularului, vor conștientiza importanța comunicării în viața fiecăruia, își vor putea exprima gândurile, ideile, sentimentele deschis, într-un mod prin care să se facă înțeleși de cei din jur și vor găsi soluții creative pentru diverse probleme.

Notă de prezentare

Programa școlară pentru disciplina opțională „Universul cuvintelor” reprezintă o ofertă curriculară pentru clasa a VIII-a, la nivel de arie curriculară, proiectată pentru un buget de timp de 1 oră/săptămână, pe durata unui an școlar.

Programa de opțional propune activități de învățare care solicită spontaneitatea, inițiativa și creativitatea elevilor.

Structura programei școlare include următoarele elemente:

- Nota de prezentare
- Competențe generale
- Competențe specifice și activități de învățare

- Conținuturi
- Modalități de evaluare
- Valori și atitudini
- Sugestii metodologice
- Bibliografie

Competențe generale

1. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în receptarea și producerea mesajelor în diferite contexte de comunicare;
2. Dezvoltarea capacității elevilor de a se exprima corect, coerent, expresiv și nuanțat în limba română;
3. Redactarea unor texte literare și nonliterare, în diverse situații de comunicare;

Competențe specifice și activități de învățare

1. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în receptarea și producerea mesajelor în diferite contexte de comunicare

Competențe specifice	Activități de învățare
1.1. Identificarea particularităților limbii în producerea și receptarea diferitelor tipuri de texte	-exerciții de recunoaștere a limbajului standard, a limbajului literar, a limbajului popular, a limbajului regional, a limbajului neologic și a limbajului arhaic; -identificarea termenilor argotici și a elementelor de jargon;
1.2.Receptarea adecvată a sensului/sensurilor unui mesaj transmis	-recunoașterea sensurilor denotative și a sensurilor conotative ale cuvintelor; -cunoașterea sensului corect al cuvintelor (în special al neologismelor); -utilizarea dicționarelor; -identificarea unor relații semantice: polisemie, sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, omofonie, omografie, mono/plurisemantism; -utilizarea adecvată a cuvintelor în context;

2. Dezvoltarea capacității elevilor de a se exprima corect, coerent, expresiv și nuanțat în limba română

Competențe specifice	Activități de învățare
2.1. Aplicarea achizițiilor lexicale și semantice de bază, în procesul comunicării	-exerciții de comparare a unor mesaje în ceea ce privește logica, coerența și expresivitatea ; - exerciții de utilizare corectă a normelor lexicale în diverse mesaje orale sau scrise;
2.2. Utilizarea deprinderilor dobândite pentru monitorizarea corectitudinii comunicării	-sesizarea unor greșeli de semantică, în mesaje scrise sau orale; -exerciții de precizare a categoriilor semantice a unor cuvinte date; -conceperea unor liste, în urma verificării și identificării unor greșeli în diverse texte orale și scrise, cu specificarea formei corecte; -formularea și completarea unor sondaje referitoare la înțelesul unor cuvinte/expresii, a unor cuvinte care pun probleme;

3. Redactarea unor texte literare și nonliterare, în diverse situații de comunicare

Competențe specifice	Activități de învățare
3.1. Utilizarea unui vocabular variat, a categoriilor semantice și a mijloacelor de îmbogățire a vocabularului	-exerciții de utilizare corectă a normelor lexicale în diferite contexte de comunicare; -exerciții de exprimare a unor mesaje logice, coerente și expresive ; -formularea de enunțuri în care elevii solicită/oferă informații despre impresiile, emoțiile lor în fața unor probleme diverse;

3.2. Exersarea tehnicilor de comunicare scrisă, în diferite situații de comunicare	-aplicarea în contexte noi a achizițiilor lingvistice; -formularea orală sau în scris a unor idei, argumente, teme ; -exerciții de redactare a unor texte în diverse registre stilistice (narativ, descriptiv, argumentativ, informativ) -redactarea unui proiect, folosind surse diferite de documentare;
--	---

Conținuturi

1. Vocabularul : vocabularul fundamental, masa vocabularului, câmpul lexical, familia lexicală, vocabularul neologic, vocabularul arhaic, vocabularul regional, vocabularul argotic, elemente de jargon

2. Semantică: sensul cuvintelor, schimbări de sens, polisemia, omonimia, antonimia, sinonimia, paronimele, greșeli de semantică (pleonasmul, tautologia, confuzia paronimică)

3. Mijloace interne de îmbogățire a vocabularului: derivarea, compunerea, conversiunea

4. Mijloace externe de îmbogățire a vocabularului: împrumuturile

Modalități de evaluare

- probe orale, probe scrise, realizarea unor portofolii, realizarea de proiecte, autoevaluarea, observarea sistematică a activității elevilor

Valori și atitudini

Cultivarea unei exprimări corecte, coerente și expresive

Observarea aspectului dinamic al vocabularului

Dezvoltarea încrederii în propria capacitate de comunicare

Recunoașterea importanței vocabularului în dezvoltarea personală

Sugestii metodologice

Pentru a atinge competențele formulate în programa școlară, în cadrul orelor de opțional, demersul didactic trebuie să fie flexibil, să promoveze cooperarea, să fie centrat pe activitatea elevului, să ofere parcursuri didactice diferențiate.

De aceea se vor folosi strategii didactice interactive care să stimuleze interesul elevilor pentru învățare, care să conducă la consolidarea cunoștințelor, la dezvoltarea creativității

elevilor, care să permită combinarea eficientă a formelor de activitate: individuală, frontală, pe perechi și în grupuri mici.

Se vor utiliza metode activ-participative precum: brainstorming, dezbaterea, problematizarea, metoda proiectelor, metoda mozaic, metoda cubului, conversația euristică învățarea prin cooperare, lucrul în echipă etc.

Modalitățile de evaluare vor fi dintre cele mai diverse: atât tradiționale (probe scrise și orale), cât și metode alternative de evaluare, precum proiectul, referatul, portofoliul, autoevaluarea și observarea sistematică

Bibliografie

- Hristea, Theodor, 1984 - *Sinteze de limba română* - ediția a treia, Editura Albatros, București
- Guțu Romalo, V., 2005, *Aspecte ale evoluției limbii române*, Editura Humanitas, București
- Stoichițoiu-Ichim, A., 2001, *Vocabularul limbii române actuale. Dinamică, influențe, creativitate*, Editura All Educațional, București
- Bidu- Vrânceanu, A., Forăscu, N., 2005, *Limba română contemporană. Lexicul*, Editura Humanitas Educațional, București
- Graur, Al., 1963, *Evoluția limbii române. Privire sintetică.*, Editura Științifică, București
- *DSL*, 1997, Editura Științifică, București
- *DEX*, 2012, Editura Univers Enciclopedic Gold, București
- *DOOM*, 2007, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Univers Enciclopedic, București

Prof. Nechifor Laura-Elena
Școala Gimnazială Izvoarele